

Bratislava, 25. január 2021

TLAČOVÁ SPRÁVA

Čo vyhadzovať a nevyhadzovať do kuchynského odpadu

Ministerstvo životného prostredia neodložilo začiatok zberu kuchynského odpadu a od začiatku januára sa pre nás stal realitou. Počas prvého polroka majú obce a mestá čas systém pripraviť a spustiť, prípadne, ak ho už majú, môžu jeho fungovanie zdokonaľiť. Povinný zber sa netýka samospráv, ktorých obyvatelia kompostujú v kompostovacích zásobníkoch a výnimku majú aj dve najväčšie mestá, Bratislava a Košice, kde povinný zber kuchynského odpadu začne o dva roky.

Prečo triediť aj bioodpad

Slovensku sa dlhodobo nedarí priblížiť k cieľom Európskej únie. Do konca minulého roku sme mali **recyklovať aspoň 50 percent** odpadov, do konca roku 2025 by to malo byť o ďalších päť percent viac. „*Naše fyzické analýzy odpadov potvrdili, že 40 až 60 percent z obsahu nádob na zmesový komunálny odpad tvorí bioodpad. Ak ho dokážeme vytriediť a zrecyklovať, môžeme sa oveľa rýchlejšie priblížiť k európskym záväzkom a najmä výrazne prispieť k lepšiemu životnému prostrediu. A že sa to dá, dokazujú aj skúsenosti zo zahraničia. Napríklad mnohé talianske samosprávy začali triediť kuchynský odpad priamo pri zdroji, teda v domácnostiach, a za prvé mesiace fungovania nového systému dokázali ísť vysoko nad minimálnu mieru, ktorú určuje Únia, hovorí Martina Gaislová, odborníčka na komunálny odpad z portálu menejodpadu.sk.*

Samosprávy zvýšenou mierou recyklácie šetria peniaze, ktoré musia vynaložiť za uloženie na skládku odpadov. Platí totiž, čím viac obce a mestá vytriedia, tým menej odpadu vyvážajú a tak platia menej. V konečnom dôsledku šetria peniaze svojich obyvateľov. Naopak, ak bioodpad vyhodíme do bežnej nádoby na zmesový komunálny odpad, tam zapácha a hnije. Skončí na skládke, kde sa bez prístupu vzduchu rozkladá a vytvára najsilnejší skleníkový plyn metán, ktorý má významný podiel na globálnom otepľovaní.

Kompostéry a vhodné nádoby

Tam, kde systém zberu kuchynského odpadu už spustili, sa samosprávy často stretávajú **s nesprávnym triedením**. Obyvatelia do bioodpadu vhadzujú aj taký odpad, ktorý tam nepatrí. „*Jednoduchšia situácia je na dedinách, kde môžu mať majitelia rodinných domov vlastný kompostér, kam odpad vyhodí a postupne si vyrobí svoj kompost. V mestách zas pribúdajú k tradičným smetným nádobám nové, hnedé nádoby, určené na kuchynský odpad,*“ vysvetľuje Martina Gaislová.

Celý proces zberu začína v samotných domácnostiach, ktoré by mali byť vybavené **perforovanými nádobami** určenými špeciálne iba na kuchynský odpad. Ich veľkosť je najčastejšie 10 litrov. Do nich sú vhodné kompostovateľné alebo papierové vrecká, ktoré sú certifikované a akceptujú ich aj priemyselné kompostárne.

Infraštruktúra na kuchynský odpad v rodinných a bytových domoch

Košíky na kuchynský odpad určené do domácností majú špeciálne členité dno, ktoré umožňuje lepšie prúdenie vzduchu. „Výrazne sa tak redukuje hmotnosť odpadu, ktorá vie klesnúť až o jednu tretinu. Domácnosti sa nemusia báť ani nepríjemného zápachu v bytoch, nakoľko košíky a vrečká sú vyrobené tak, aby odpad vďaka prevetrávaniu vysychal a nehní,“ hovorí Martina Gaislová.

Ako správne triediť kuchynský odpad

Okrem dodržiavania prísnych hygienických zásad by mali mať obyvatelia dostatok informácií, **aký typ potravín môžu do nových nádob vyhadzovať**. V domácnostiach do nich patria zvyšky jedál, potravín, ktoré sú pokazené alebo sú po záruke a samozrejme bez obalu, odpad rastlinného alebo živočíšneho pôvodu, či škrupiny z vajčiek alebo vrečká z čajov a usadeniny z kávy. Vždy však záleží na tom, aké zariadenie na zhodnotenie bioodpadu má samospráva k dispozícii alebo vo svojej blízkosti.

ČO PATRÍ DO KUCHYNSKÉHO ODPADU?

„Najmä na začiatku fungovania systému sme vo viacerých obciach našli v nádobách aj tekutý bioodpad či jednorazové obaly od jedál. Alebo ľudia do nich síce vyhodili kuchynský odpad, ale ten bol zabalený v plastovom vrecku. Tieto položky rozhodne nepatria do bioodpadu,“ vysvetľuje Martina Gaislová. Do bioodpadu nepatrí ani použitý kuchynský olej. Samosprávy môžu zabezpečiť jeho odvoz alebo ho obyvatelia môžu odovzdať na zberných miestach. Ak by sa do bioodpadu dostali zakázané potraviny alebo plasty, takýto odpad sa nakoniec vyvezie opäť len na skládku.

ČO NEPATRÍ DO KUCHYNSKÉHO ODPADU?

Kde končí bioodpad a výroba kompostu

Dôležitou súčasťou správne pripraveného systému je dostatočná frekvencia vývozu vytriedeného bioodpadu, pričom minimálny počet stanovuje vyhláška. Odborníci odporúčajú, aby sa odvoz realizoval aspoň jedenkrát do týždňa. Ak je totiž v nádobách dlhšiu dobu, môže hniť, spôsobiť nepríjemný zápach a mohol by byť potenciálnym zdrojom šírenia rôznych ochorení.

Zozbieraný bioodpad sa spracuje v špecializovaných zariadeniach, v ktorých sa premení na **prírodný kompost** alebo sa z neho v bioplynovej stanici vyrobí zelená energia. Ak má kompost dobrú

kvalitu, môžu ho poľnohospodári využiť na hnojenie pôdy, keďže v nej zvyšuje schopnosť zadržiavať vlahu a zabraňuje erózii. Navyše, plodiny pestované na pôde obohatenej

kompostom majú vyššiu kvalitu. Výrobou kompostu prispievame aj k boju proti klimatickým zmenám, keďže skládkovaním bioodpadu vznikajú skleníkové plyny.

Kontakt

Tomáš Halán

pr@menejodpadu.sk

mobil: 0911 396 462